

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 3

Číslo materiálu v sadě: 16

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Studená válka

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: charta OSN, studená válka, Marshallův plán, NATO, RVHP, Varšavská smlouva

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže definovat pojem studená válka a vysvětlit příčiny rozdělení světa po 2. světové válce na dva bloky pod vedením USA a SSSR a třetí svět. Popíše podstatu politiky velmocí a význam nově vzniklých mezinárodních paktů a organizací.

Metodický list/anotace

Motivační prezentace má za úkol seznámit žáka s vývojem světové politiky po druhé světové válce. Na základě uvedených historických faktů a pomocí dílčích úkolů a doprovodného obrazového materiálu žák vyvodí příčiny rozdělení světa na dva protichůdné bloky a vysvětlí pojem studená válka.

Datum vytvoření: 18.5. 2013

STUDENÁ VÁLKA

STUDENÁ VÁLKA

Důsledky 2. světové války:

- ✓ na frontě a v zázemí padlo 38 mil. lidí (50 mil.)
- ✓ soudní procesy s válečnými zločinci (Norimberk)
- ✓ **26. června 1945** – **charta OSN** (50 zemí, v San Francisku) – ochrana míru, zvyšování blahobytu národů, přijata
„Všeobecná deklarace lidských práv“
- ✓ **Závěrečný protokol Postupimské konference**
  - zákaz fašistických stran a rasistické propagandy
  - mírové smlouvy s býv. spojenci Německa (Itálie, Finsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko)

Všeobecná deklarace lidských práv a Eleanor Rooseveltova, 1949

Obrázek č. 1

Úkol:

Které datum je považováno
za počátek tzv.
studené války?

STUDENÁ VÁLKA

Řešení:

Studená válka začala zhruba

od roku 1947,

spouštěcím mechanismem však byl

5. března 1946 - *Churchilův projev ve Fultonu*

v USA, kde obvinil SSSR z totalitarismu a

vměšování do záležitostí států střední

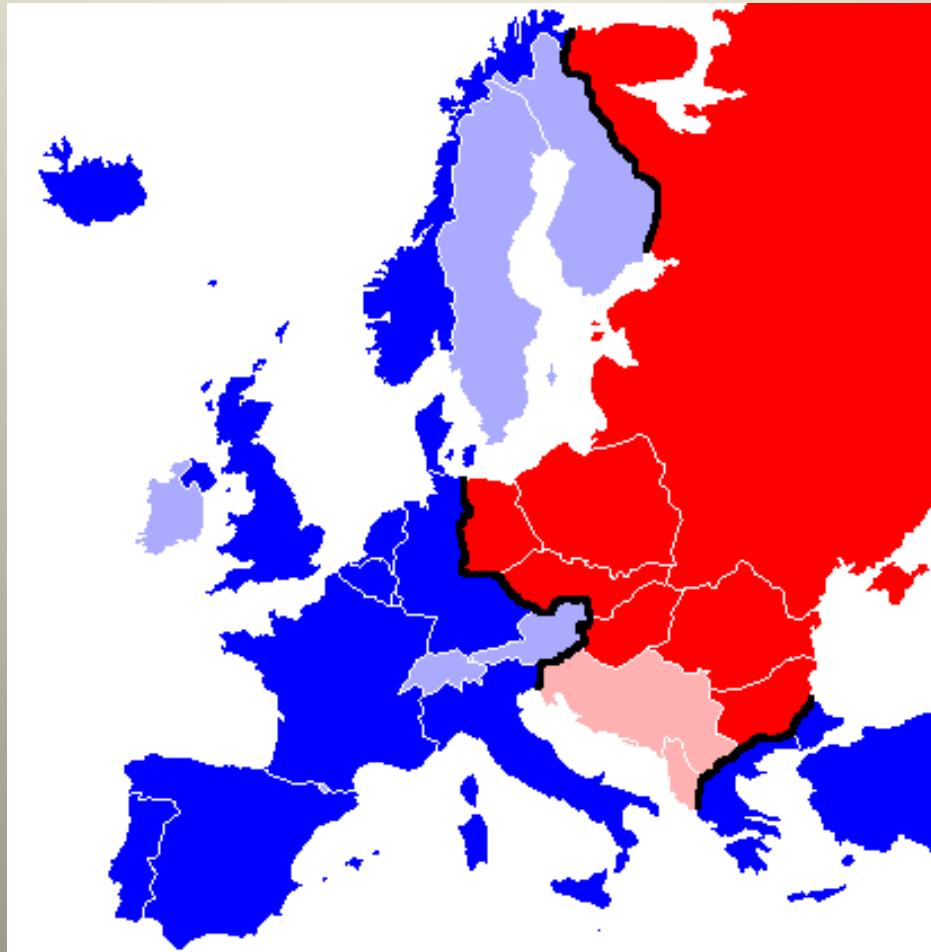
a jihovýchodní Evropy - pojem

„železná opona“

Rozdělení Evropy železnou oponou

Obrázek č. 2

Železná opona je označení pro neprostupnou hranici mezi západním a východním blokem v době studené války.

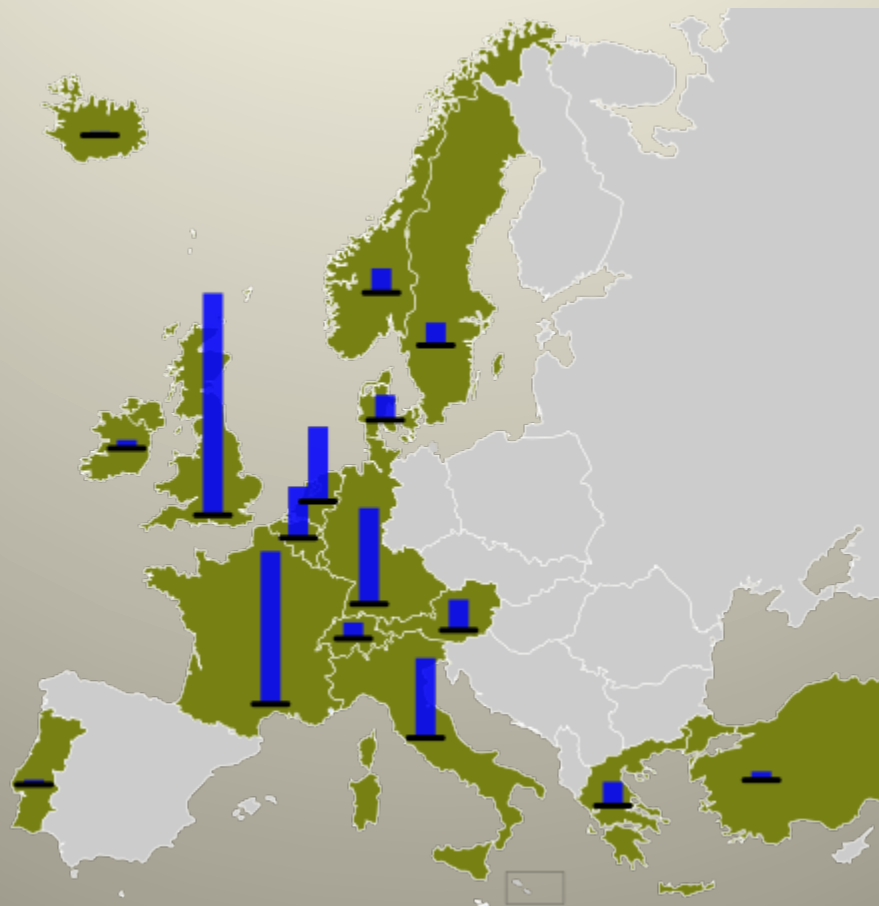
STUDENÁ VÁLKA

- **Trumanova doktrína v USA**
→ zadržování komunismu
- **Marshallův plán z června 1947**
→ účast USA na obnově Evropy

Úkol: Víte, proč Československo odmítlo
Marshallův plán?

Mapa zemí, které přijaly Marshallův plán

Obrázek č. 3

Spojené státy
v letech
1948 -1952
poskytly v rámci
tohoto plánu
západní Evropě
pomoc ve výši
přibližně 13
miliard dolarů.

STUDENÁ VÁLKA

Řešení:

Československo odmítlo Marshallův plán pod nátlakem SSSR, protože patřilo po válce do sovětské zájmové sféry spolu s Polskem, Maďarskem, Rumunskem a Bulharskem.

STUDENÁ VÁLKA

ROZDĚLENÍ SVĚTA

na dva bloky:

- americký kapitalismus (Washington)
- sovětský komunismus (Moskva)

+ třetí svět (mladé asijské a africké země)

Státy východního bloku

Obrázek č. 4

STUDENÁ VÁLKA

- **1949** – vznik **NDR** a **NSR**, Berlínská zed'
- **4. dubna 1949** – vznik **NATO**
(Severoatlantická aliance – voj. pakt pod vedením USA)
- **leden 1949** – vznik **RVHP**
(Rada vzájemné hospodářské pomoci pod vedením SSSR)
- **1955** – **Varšavská smlouva**
(vojenský pakt pod vedením SSSR)

Berlínská zeď

20. června 1963

Obrázek č. 5

J.F. Kennedy -
prezident USA
u Berlínské zdi
r. **1963**, která
oddělovala
Východní a
Západní Berlín.
Zeď měla
celkovou délku
165 km

Úkol:

Čím se liší studená válka od válek předchozích?

STUDENÁ VÁLKA

Řešení:

Studená válka

1947 - 1991

je válka vedená jinými než vojenskými prostředky, vyjma válek lokálních.

Soupeření velmocí ve zbrojení -

USA a SSSR

V letech 1945 – 1985 bylo ve světě více jak 100 válek
(ztráta 20 mil. lidí a tisíc miliard dolarů)

Válka v Koreji

15. září 1950, Korea

Obrázek č. 6

Generál Douglas MacArthur(uprostřed) udílel rozkazy jednotkám OSN v průběhu bitvy o Pusanský perimetr.

Válka ve Vietnamu

1965

Obrázek č. 7

Výbuch napalmu
při bojovém
nasazení
proti pozicím
Vietkongu.

Ronald Reagan a Michail Gorbačov

na prvním summitu v Ženevě,
19.11. 1985

Obrázek č. 8

Obrázek č. 5

Americký prezident Ronald Reagan a sovětský generální tajemník Michail Gorbačov na **prvním summitu v Ženevě.**

Politika odzbrojení

Obrázek č. 9

Gorbačov s americkým prezidentem G. H. W. Bushem podepisují ve Východním pokoji Bílého domu mezinárodní smlouvu o ukončení výroby chemických zbraní a likvidaci jejich zásob 1. června 1990.

Vznik Společenství nezávislých států

Obrázek č. 10

NATO se rozšířilo na východ mezi země bývalé Varšavské smlouvy a dřívější části Sovětského svazu.

Rozpad SSSR **25.12.1991** znamenal **konec studené války.**

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eleanor_Roosevelt_and_Human_Rights_Declaration.jpg>

Obrázek č. 2

LINGG, Christoph. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:EiserneVorhang.png>>

Obrázek č. 3

MIRACETI. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marshall_Plan.svg >

Obrázek č. 4

GOLDSZTAJN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eastn-bloc4.svg> >

Obrázek č. 5

KNUDSEN, Robert. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kennedy_in_Berlin.jpg >

Obrázek č. 6

NUTTER. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:IncheonLandingMcArthur.jpg> >

Obrázek č. 7

U.S.AIRFORCE. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Napalm.jpg> >

Obrázek č. 8

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Reagan_and_Gorbachev_hold_discussions.jpg>

Obrázek č. 9

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gorbachev_Bush_19900601.jpg >

Obrázek č. 10

DATASTAT. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 18.5.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NATO_CSTO.PNG >